

København d. 21. maj 2019

Høringssvar til Bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurdering, uddannelsesplaner og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse, Bekendtgørelse om vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv, Bekendtgørelse om pligt til uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet samt Bekendtgørelse om introduktionskurser og brobygning til ungdomsuddannelserne.

Hermed fremsendes høringssvar fra UU DANMARK. Hoslagte er fremsendt på mail til nicolaisen@stukuvvm.dk og Kim.Andersen@stukuvvm.dk

UU DANMARK takker for muligheden for at afgive høringssvar og meddeler følgende:

Bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurdering, uddannelsesplaner og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse

Indledningsvis ønsker UU DANMARK at henvise til vores høringssvar fra november 2018, hvor samme bekendtgørelse var i høring. Her listede vi nedenstående opmærksomhedspunkter om uddannelsesplaner mv.:

- *I grundskolen skal eleverne have en elevplan, hvor elevens uddannelsesønske, UPV-status og aftaler for ikke uddannelsesparate blandt andet fremgår.*
- *De ikke uddannelsesparate skal have en handleplan for, hvordan de bliver uddannelsesparate, herunder hvilke indsatser henholdsvis skolen og UU iværksætter.*
- *Alle elever i udskolingen skal udarbejde en studievalgportofolio, som de løbende skal arbejde med og som de skal vedhæfte deres ansøgning via optagelse.dk.*
- *Hidtidig har uddannelsesplanen været synonym med den ansøgning (grundlag), som eleverne har afsendt via optagelse.dk enten d. 1. marts eller 15. marts. Den bestemmelse bortfalder og ansøgningen er ikke længere en uddannelsesplan.*
- *Som en konsekvens af ovenstående arbejder Undervisningsministeriet med begrebet "sovende uddannelsesplaner" for de uddannelsesparate unge. Samtidig fremgår det af aktivpligten for de 15-17årige, at alle unge skal have en uddannelsesplan, som de skal følge. Det var tidligere den plan som de angav i deres ansøgning via optagelse.dk – hvilken plan er det så nu, og hvordan ser en sovende uddannelsesplan ud?*
- *Alle unge som har opfyldt undervisningspligten ved udgangen af 9. klasse skal have en uddannelsesplan.*
- *Uddannelsesplanen skal være et fagprocessuelt værktøj i den kommunale koordinering.*
- *Uddannelsesplanen skal være en plan, som den enkelte unge har et personligt ejerskab til.*
- *Uddannelsesplanen skal være det værktøj som beskriver målet for unges FGU-forløb og som skal blive til en forløbsplan.*
- *Uddannelsesplan kontra jobplan og uddannelsespålæg for de unge over 18 år.*

Ovenstående rækker af bestemmelser, som ikke er udtømmende, efterlader en enorm usikkerhed om, hvad der gælder for hvilke unge hvornår og hvad der tænkes sammen med uddannelsesparathedsvurderingsprocessen, optagelsesprocessen til ungdomsuddannelserne, målgruppevurderingsprocessen til FGU og STU, aktivpligten for de 15-17årige, det opsøgende arbejde for de 18-25årige, samspillet med bestemmelserne i

Lov om aktiv Beskæftigelsesindsats og samspillet med bestemmelserne i Serviceloven. Desuden er der en lang række af forskellige IT-systemer i kommunerne, som vil give store udfordringer når unge flytter fra én kommune til en anden. Endelig er der et åbent spørgsmål om samspillet mellem uddannelsesplanen, optagelse.dk og ungedatabasen – det er helt afgørende for kommunernes koordinering og opfølgende indsatser, at der sikres et validt og effektivt data flow.

UU DANMARK vurderer, at de mange bestemmelser og uklarheder som gælder på området, dels vil være en potentiel barriere for de unge og forældrenes retssikkerhed, da en del af opgaverne er overladt til dem og dels en barriere for den koordinerende indsats som skal være internt i kommunerne og mellem kommunerne, ungdomsuddannelserne, FGU og arbejdsmarkedet.

Grundlæggende kan UU DANMARK ikke se, at der er blevet lyttet til den bekymring, vi rejste i forbindelse med høringsrunden i november 2018, hvorfor kommunerne stadigvæk er efterladt med et morads af regler og uklarheder, som i sidste ende truer de unge og forældrenes retssikkerhed i overgangen til ungdomsuddannelser eller forberedende tilbud. Vi konstaterer også, at det er den 5. ændring på 2 år af uddannelsesparathedsvurderingsprocessen og de tilknyttede kriterier. Der er ikke noget at sige til, at eleverne og deres forældre er forvirrede og usikre. Grundlæggende har UU DANMARK svært ved at få øje på værdien af uddannelsesparathedsvurderingen, både i et ungeperspektiv og et samfundsperspektiv.

”Fra folkeskole til faglært – erhvervsuddannelser til Fremtiden”, ”Bedre veje til uddannelse og Job” og ”Mod på livet – vejene til uddannelse og Job” afstikker alle en klar kurs om én plan for alle unge på tværs af systemer. UU DANMARK har svært ved at få øje på, at bekendtgørelserne følger den kurs; der er snarere tale om endnu større usikkerhed og forvirring om planer og data flow.

2

Endelig kan vi endnu engang konstatere, at indsatsen er voldsomt underfinansieret, idet man i økonomimodellen antager at 20 % af eleverne i 8. klasse bliver vurderet ikke uddannelsesparate. Med justeringerne i denne bekendtgørelse kommer tallet nok nærmere til at ligge på 40 %. Vi har med andre ord en fuldstændig uholdbar situation, både administrativt, økonomisk, ansvarsmæssigt og indholdsmæssigt. UU DANMARK opfordrer til, at der ses på overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse med helt nye øjne.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser:

Af § 2 stk. 2 fremgår det, at eleven skal have et gennemsnit på mindst 2,0 i standpunktskaraktererne. I de nuværende bestemmelser fremgår det, at det er de afsluttende standpunktskarakterer, der er tale om. Skal vi forstå det således, at det er hvilken som helst standpunktskarakter i løbet af 8., 9. og 10. klasse man kan anvende i udregningen af gennemsnittet af standpunktskaraktererne, eller er det fortsat de afsluttende standpunktskarakterer, som er gældende?

Proceduren omkring den nye uddannelsesparathedsvurderingsproces, som er beskrevet i § 6 og § 7 fremstår noget svævende og ufuldstændig og efterlader en række spørgsmål:

- I hvilket system skal skolen indberette uddannelsesparathedsvurderingen, og hvor skal elev og forældre se vurderingen og efterfølgende tage stilling til deres foreløbige uddannelsesvalg?
- Hvad er deadline for elever og forældres angivelse af det foreløbige uddannelsesvalg?

- Hvor kan kommunalbestyrelsen få det samlede billede af de faglige, personlige, sociale og praksisfaglige forudsætninger? Overblikket skal kommunalbestyrelsen anvende til at foretage en helhedsvurdering af den enkelte elev.
- Hvor mange arbejdsdage har kommunalbestyrelsen til dette arbejde?
- Hvor skal kommunalbestyrelsen give sin meddelelse om resultatet af helhedsvurderingen?
- Hvordan ser det samlede data flow ud fra uddannelsesparathedsvurderingsprocessen startes op i november til der foreligger en handleplan for de ikke uddannelsesparate elever?

Af § 8 fremgår det, hvordan standpunktskaraktererne skal indberettes og til hvilket system. Hvorfor fremgår det ikke, hvor og hvordan de personlige, sociale og praksisfaglige færdigheder skal indberettes? Det er jo hensigten, at der skal foretages en helhedsvurdering (dog kan de faglige forudsætningerne ikke vurderes, men blot tages til efterretning) og det kan være vanskeligt at gøre i praksis, hvis det er uklart, hvilke data der findes hvor, og hvor det endelige resultat skal fremgå. UU DANMARK foreslår, at der bliver en tilsvarende tydelig anvisning af, hvor helhedsvurderingen datamæssigt er placeret.

Af § 9 stk. 2 punkt 2 henviser man til *afgivelsen* af de afsluttende standpunktskarakterer. UU DANMARK opfordrer på det kraftigste til, at man i denne bekendtgørelse konsekvent anvender ordet *indberettet* når det handler om deadlines. I praksis på den enkelte skole er der stor forskel på om karakterer er afgivet (ofte af læreren) og indberettet (ofte af en sekretær). Bekendtgørelsen anvender meget stramme deadlines og korte arbejdsintervaller mellem deadlines, så derfor er det helt afgørende, at alle deadlines overholdes, og at der ikke er tvivl om ansvar og opgaver.

Af kapitel 13 fremgår det blandt andet, at uddannelsesplanen skal indeholde klare mål for den unges uddannelse, give overblik over aftalte indholdsområder og understøttende aktiviteter, samt være helhedsorienteret og fleksibel. UU DANMARK har følgende spørgsmål og kommentarer til kapitel 13:

- Indholdsbestemmelser til uddannelsesplanen er stort set alle sammen bagudskuende: en dokumentation af den unges uddannelses- og jobberfaringer frem til nu, samt en oversigt over, hvilke kommunale indsatser, der har været omkring den unge. UU DANMARK savner at uddannelsesplanen i mindst lige så høj grad er fremadskuende, ligesom vi fx ser det med studievalgspportofolien. Hvad er den unges mål? Vejen dertil? Hvem skal hjælpe? Alternative muligheder? Særlige aftaler? Etc.
- UU DANMARK savner at få belyst, hvornår de unge starter deres uddannelsesplan op, hvordan de gør det, i hvilket system, og endelig af hvem de unge får en uddannelsesplan?
- Gælder bestemmelserne i kapitel 13 for alle unge, og hvor længe gælder bestemmelserne, både aldersmæssigt og gennemførselsmæssigt? (Se også spørgsmål til vejledningsbekendtgørelsen).

Af § 15 fremgår det, at skoler, som selv forestår vejledningen, skal sende uddannelsesplanen til kommunalbestyrelsen, hvis skolen anslår at eleven er berettiget til et tilbud, der kræver målgruppevurdering. UU DANMARK foreslår, at følgende klart skal fremgå af bekendtgørelsen:

- Hvis en skole, som selv forestår vejledningen, vurderer at en elev har brug for et tilbud, der kræver en målgruppevurdering, så er skolens leder ansvarlig for, at skolen retter personlig henvendelse til elevens vejleder i hjemkommunen med henblik på at indgå i en dialog om elevens muligheder. Dialogen skal etableres senest 1. februar for elever i 9. og 10. klasse. Bestemmelsen skal dels sikre, at elev og forældre oplever et sammenhængende og koordineret vejledningsforløb,

og dels at den kommunale ungeindsats har den fornødne tid til at foretage en grundig helhedsvurdering og finde det rette tilbud til den enkelte unge.

- Det skal fremgå af bekendtgørelsen, i hvilket data flow uddannelsesplanen skal indgå i, samt at formatet skal kunne modtages og indlæses digitalt hos den kommunale ungeindsats.

Revisionen af studievalgportofolien fremgår af bilag 1. UU DANMARK bakker op om revisionen, men skal samtidig fastholde, at så længe studievalgportofolien er en død PDF på ministeriets hjemmeside, så bliver den aldrig et dynamisk og løbende værktøj for eleverne og forældrene (de ansvarlige). Samtidig får den heller ikke værdi på de modtagende institutioner, fordi den ikke kan indlæses i deres studieadministrative systemer og dermed anvendes videre i vejledningen på ungdomsuddannelsen. Endvidere er det tankevækkende, at studievalgportofolien slet ikke er linket til Studievalg Danmarks opgaver og arbejde.

Bekendtgørelse om vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv

Indledningsvis bemærker UU DANMARK, at bekendtgørelsen om valg af ungdomsuddannelse og erhverv er så tæt forbundet med Loven om kommunal Ungeindsats, at der bør udarbejdes en fælles bekendtgørelse for vejledningen og den kommunale ungeindsats: den ene fungerer ikke uden den anden.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser:

Af § 2 fremgår det, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at alle de af kommunens borgere, som har forældremyndighed over 15-17årige unge, bliver orienteret om den uddannelses- og erhvervsvejledning, som kommunen tilbyder de unge. UU DANMARK finder aldersafgrænsningen mærkværdig, og i praksis, starter kommunernes vejledning op i 7. klasse. UU DANMARK foreslår at man anvender formuleringen "forældre til elever i udskolingen" frem for "forældremyndighed over 15-17årige".

4

Af § 4 punkt 9 fremgår det, at vejledningen skal indeholde aktiviteter, der omhandler mentorer i 9. og 10. klasse. I forbindelse med lovarbejdet om KUI, har Undervisningsministeriet svaret, at bestemmelserne om kontaktpersonordning vil træde i stedet for de hidtidige bestemmelser om mentorer i overgangen fra 9. og 10. klasse til ungdomsuddannelse. UU DANMARK skal bede Undervisningsministeriet præcisere reglerne og samordne bestemmelserne på tværs af love og bekendtgørelser.

Samlet set fremstår § 5 og § 6 noget uklart i forhold til, hvilke grupper af unge, som skal have vejledning, herunder hvilken vejledning de skal have:

- Det fremgår at vejledningens indhold, tilrettelæggelse og tidsmæssige prioritering skal tilpasses den enkelte unges behov og forudsætninger. Er det i forhold til alle unge, at denne tilpasning skal ske eller kun i forhold til de ikke uddannelsesparate? Hvis det gælder alle unge, hvordan skal en individuel tilpasning så ske, når det kun er en mindre gruppe af de unge, som vejledningen møder individuelt og i grupper?
- Indholdet af vejledningen efter grundskolen og 10. klasse siger intet om, hvem der er omfattet af denne indsats, og heller ikke hvornår den slutter? Gælder den alle unge og gælder den frem til det 25. år, til det 30. år eller længere?
- § 5 stk. 3 henviser til en digital løsning. Menes der SPSU.net? I så fald bør det præciseres.

UU DANMARK hilser et selvstændigt kapitel (kap. 8) om datagrundlag velkomment, da valide data er helt afgørende for den sammenhængende kommunale ungeindsats. Kapitlet efterlader imidlertid en række uklarheder:

- Hvad menes der med en erhvervskompetencegivende uddannelse i § 13 stk. 2? Hvilke forpligtelser indebærer dette for kommunerne i forhold til unge, som har gennemført en gymnasial uddannelse?
- Kommer § 13 også til at fremgå af Lov om en aktiv Beskæftigelsesindsats eller forestiller staten sig, at kommunerne har ét system, hvor alt fremgår?
- Kapitel 13 bør have klare og utvetydige referencer til bestemmelser om uddannelsesplaner og Lov om KUI.
- Skal data i henhold til § 15 indberettes for alle 25-29årige eller kun for 25-29årige, som har brug for en arbejdsmarkedsrettet indsats?
- Det bør fremgå klart af kapitel 8, hvem der har ansvaret for indberetningen. Hvornår er det kommunen? Hvornår er det uddannelsesinstitutionen? Hvornår er det arbejdsgiver? Hvornår er det andre myndigheder?
- I forhold til § 18: Hvis der er KUI, som finder ud af, at en ungdomsuddannelse har indberettet forkert, hvem har så ansvaret for at indberetningen annulleres og har begge parter adgang til hændelsesnummeret?
- Det fremgår af § 20, at data i ungedatabasen stilles til rådighed for KUI og den arbejdsmarkedsrettede indsats. Er det ikke én og sammen ting, når vi taler om unge under 30 år? Hvis ikke, bør data så også stilles til rådighed for medarbejdere som arbejder i henhold til Serviceloven?

§ 25-§30 handler om kvalitetsudvikling, kvalitetssikring og resultatmål. UU DANMARK bemærker at bestemmelser stort set alle sammen handler om resultatmål. Er kvalitetsudvikling og kvalitetssikring slet ikke interessant for aftaloplystpartierne eller for Undervisningsministeriet?

5

- Af § 27 fremgår det, at kommunalbestyrelsen skal opgøre søgetal til ungdomsuddannelserne for kommunernes 9. og 10. klasseelever. Af hensyn til sammenlignelighed bør der arbejdes med en central datakilde til denne opgørelse, samt klare opgørelseskriterier. UU DANMARK hjælper gerne med at udarbejde rammen for et centralt datatræk til kommunerne.
- Datoerne i § 29 og § 30 bør revideres, da de ikke er realistiske at overholde. Slet ikke, hvis der skal finde en politisk behandling af data sted i kommunerne. UU DANMARK forslår, at man i § 29 retter fra "udgangen af marts måned" til "udgangen af april måned" og at man i § 30 retter "udgangen af maj måned" til "udgangen af juni måned".

Bekendtgørelse om pligt til uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet

I § 6 stk. 3 omtales uddannelsesplanen. UU DANMARK henviser til vores høringssvar i afsnittet om Bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurdering, uddannelsesplaner og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse.

Bekendtgørelse om introduktionskurser og brobygning til ungdomsuddannelserne

Af § 1 stk. 2 fremgår det, at introduktionskurser i 8. klasse kun er obligatoriske for elever i folkeskolen og i ungdomsskolens heltidsundervisning. Flere og flere børn og unge går i dag på en fri grundskole og UU DANMARK undrer sig over, at deltagelse i introduktionskurser, hvor eleverne bliver udfordret på deres uddannelsesvalg og bliver afklaret og motiveret for at gennemføre en ungdomsuddannelse ikke er obligatorisk for elever på frie grundskoler. Vi ved, at Danske Skoleelever har et stort ønske om mere og bedre brobygning, og vi ved at introduktionskurser og brobygning er én af de vejledningsaktiviteter som

hjælper eleverne mest i forhold til at blive afklaret i deres uddannelsesvalg. Hvorfor skal denne aktivitet ikke være en ret for alle elever i Danmark?

Af § 3 stk. 3 fremgår det hvilke uddannelsesmuligheder, der kan brobygges til. Den forberedende Grunduddannelse (FGU) er igen og igen blevet fremhævet som den tredje vej efter 9. og 10. klasse, men man kan ikke brobygge til denne mulighed. UU DANMARK er klar over, at der kan laves individuelle afsøgningsforløb iht. FGU-loven, og det er godt. Der er imidlertid behov for at sende et klart signal til elever og forældre om, at FGU er en ligeværdig mulighed på linje med de gymnasiale uddannelser, HF og erhvervsuddannelserne. Derfor bør FGU være omfattet af de almindelige bestemmelser om introduktionskurser og brobygning. Ligeledes opfordrer UU DANMARK til, at der for elever som er i målgruppen til den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse (STU), kan etableres brobygningsforløb til ét eller flere STU-tilbud. UU DANMARK minder om, at STU er en ungdomsuddannelse, og at en gennemført STU tæller lige så positivt i 90 % målsætningen, som de andre ordinære ungdomsuddannelser.

Afsluttende kommentarer:

UU DANMARK er bevidst om rådgivningsgruppen for forenklet elevplan, hvor vi deltager med en repræsentant, ligesom vi er bevidst om, at der skal nedsættes en ekspertgruppe, som blandt andet skal se på et nationalt program for vejledning, introkurser og brobygning, uddannelsesplaner og uddannelsesparathedsvurderingsprocessen. UU DANMARK håber meget, at vi bliver inviteret til at deltage i dette vigtige arbejde, som UU centrene har haft ansvaret for i knap 15 år. Vi har en dyb indsigt i emnerne og erfaringer på godt og mindre godt på tværs af landet, som vi meget gerne vil bringe konstruktivt ind i udviklingen af hele området.

Med venlig hilsen

Anders Ladegaard
Formand for UU DANMARK